

Valtuustoaloite 16.5.2024: Tupakantumppien siivouskorvausten hakeminen

KVALT 16.05.2024 § 19

Päätös	Kunnanvaltuusto päätti yksimielisesti antaa valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.
Selostus	Valtuutettu Maria Kivelä esitti Juvan Vihreän valtuustoryhmän puolesta valtuustoaloitteen ”Tupakantumppien siivouskorvausten hakemisesta”.

Valtuustoaloitteessa todetaan seuraavaa:

Toisin kuin yleisesti luullaan, tupakantumppi ei maadu. Se sisältää muoviyhdisteitä, jotka hajoavat mikromuoveiksi, ja ympäristölle haitallisia aineita, kuten nikotiinia, lyijyä ja arsenikkia. Hulevesien kautta nämä kulkeutuvat pilaamaan vesistöjä. Siksi tupakantumpit on otettu EU:n kertakäyttöisiä muovituotteita koskevan direktiivin piiriin.

Käytännössä tupakantumppien osalta kyseessä on siivouskustannusvastuu, jossa valmistaja on velvollinen rahoittamaan tuotteista syntyviä siivouskuluja. Tupakkayhtiöt ovat siis nykyään velvollisia korvaamaan kulut, joita kunnille syntyy tupakannatsojen siivoamisesta – eli tupakkajätteelle tarkoitettujen astioiden hankinta- ja asennuskustannukset sekä tupakkaroskien ehkäisemiseksi järjestetyn tiedotuksen ja neuvonnan kustannukset kokonaisuudessaan.

Tupakantumpit ovat tutkitusti Suomessakin kaikkein yleisin jätelaji. Näin on myös Juvalla, kuten on saatu havaita vaikkapa jokakeväisissä roskienkeruutalkoissa. Juvan kirkonkylän hulevedet johtavat suurimmaksi osaksi Jukajärven karkean suodattimen läpi, joka poistaa osan tumpeista, mutta ei mikromuoveja ja haitta-aineita.

Juvan Vihreiden valtuustoryhmä esittää, että Juvan kunta alkaisi hyödyntää direktiivin mukaista tupakantumppien siivoukseen liittyvää rahoitusta ja täyttäisi siten jätelain 48 §:n mukaiset velvoitteensa.

Rahoitusta koordinoi Pirkanmaan ELY-keskus, ja siirtymävaiheessa vuosina 2024-2025 kunnan saama korvaus on peräti 4,79 euroa asukasta kohden. Myöhempinä vuosina korvausta saadaan toteutuneiden kulujen mukaisesti.

Rahoituksen hakeminen edellyttää, että kunta järjestää tupakantumppien erilliskeräilyn eli käytännössä lisää tupakkaroskiksia paikkoihin, joissa tumpeja eniten syntyy, sekä tiedottaa asukkaita siitä, että tupakantumpit eivät maadu ja että ne pitää laittaa asianmukaisiin

keräysastioihin eikä heittää maahan. Rahoitusta voitaisiin hyödyntää myös vaikkapa koululaisille suunnattuun valistukseen nikotiinituotteiden haittavaikutuksista ihmisille ja ympäristölle.

Juvan kunta on strategiassaan sitoutunut pitämään elinympäristöstä huolta ja varjelemaan luontoa, ja Juvan ympäristötoimen tehtävänä on varmistaa juvalaisille turvallinen ja terveellinen ympäristö. Tupakantumppien saaminen pois juvalaista luontoa pilaamasta olisi strategian mukainen toimi, johon on yksinkertaisin keinoin saatavilla kaikki kulut kattava rahoitus.

KHALL 19.05.2025 § 104
43/00.01.01.01/2024

Valmistelija	Hallintojohtaja Antti Kinnunen, antti.kinnunen@juva.fi, puh. 0400 121 261
Päätösesitys	Kunnanjohtaja Mervi Simoska: Kunnanhallitus päättää antaa aloitteen ympäristölautakunnan valmisteltavaksi.
Päätös	Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.
Selostus	Tupakantumppien siivoukseen on mahdollista hakea rahoituskorvausta EU:lta. Asiaa koskeva valmistelu on käynnissä.